

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет електроніки
Кафедра радіоелектроніки та комп'ютерних технологій

Звіт
про виконання лабораторної роботи №6
на тему: «Програмна реалізація міжпоточної взаємодії
в ОС Windows і Linux»

Виконав студент
групи ФЕІ - 23
Попович Василь
Викладач:
Сінькевич О. О.

Мета: ознайомитись з механізмами міжпоточної взаємодії.

Завдання до виконання:

1. Напишіть код таких функцій:

- а) `send_msg()`, що відсилає повідомлення і N потокам і припиняє поточний потік, поки усі вони не одержать повідомлення;
- б) `recv_msg()`, що припиняє даний потік до одержання відісланого за допомогою `send_msg()` повідомлення.

Використовуйте потоки POSIX і Win32. Для потоків Win32 моделюйте умовні змінні з використанням подій.

2. Реалізуйте спільно використовувану динамічну структуру даних (стек, двозв'язний список, бінарне дерево) з використанням потоків POSIX і Win32. Функції доступу до цієї структури даних оформіть, якщо це можливо, у вигляді монітора.

3. Розробіть програму реалізації блокувань читання-записування з перевагою записування. Використайте потоки POSIX.

Теоретична частина:

Потоки, які виконуються в рамках процесу паралельно, можуть бути незалежними або взаємодіяти між собою. Потік є незалежним, якщо він не впливає на виконання інших потоків процесу, не зазнає впливу з їхнього боку, та не має з ними жодних спільних даних. Його виконання однозначно залежить від вхідних даних і називається детермінованим. Усі інші потоки є такими, що взаємодіють. Ці потоки мають дані, спільні з іншими потоками (вони перебувають в адресному просторі їхнього процесу), їх виконання залежить не тільки від вхідних даних, але й від виконання інших потоків, тобто вони є недетермінованими. Дані, які є загальними для кількох потоків, називають спільно використовуваними даними (shared data). Механізми забезпечення коректної доступу до спільно використовуваних даних називають механізмами синхронізації потоків. Основні проблеми взаємодії потоків Проблема змагання

Критичні секції та блокування розв'язанням проблеми змагання є перетворення фрагмента коду, який спричиняє проблему, в атомарну операцію, тобто в таку, котра гарантовано виконуватиметься цілковито без втручання інших потоків. Такий фрагмент коду називають критичною секцією (critical section):

// початок критичної секції

`total_amount = total_amount + new_amount;`

// кінець критичної секції

Розглянемо властивості, які повинна мати критична секція.

- ♦ Взаємного виключення (mutual exclusion): у конкретний момент часу код критичної секції може виконувати тільки один потік.
- ♦ Прогресу: якщо кілька потоків одночасно запросили вхід у критичну секцію, один із них повинен обов'язково у неї увійти (вони не можуть всі заблокувати один одного).
- ♦ Обмеженості очікування: процес, що намагається увійти у критичну секцію, рано чи пізно обов'язково в неї увійде.

Виконання:

Завдання 1: В цій програмі створюється п'ять додаткових потоків, в тілі яких викликається `resive_msg`. Після цього основний потік викликає `send_msg`. Тобто всі дочірні потоки будуть очікувати, щоб продовжити виконання, поки не буде відправлено повідомлення.

```
#include <stdio.h>
#include <pthread.h>

pthread_mutex_t mutex = PTHREAD_MUTEX_INITIALIZER;
pthread_cond_t cond = PTHREAD_COND_INITIALIZER;
int condition = 0;

void send_msg() {
    condition = 1;
    pthread_cond_broadcast(&cond);
}

void resive_msg() {
    pthread_mutex_lock(&mutex);
    while(!condition)
        pthread_cond_wait(&cond, &mutex);
    pthread_mutex_unlock(&mutex);
}

void* someThread(void* p){
    int threadID = *(int*) p;
    printf("Thread %i is waiting for message ...\n", threadID);
    resive_msg();
    printf("Thread %i reseive the message ...\n", threadID);
}

int main() {

    int THREAD_CONUT = 5;
    pthread_t threads[THREAD_CONUT];

    for (int i = 0; i < THREAD_CONUT; ++i) {
        printf("Thread %i is starting\n", i);
        pthread_create(&threads[i], NULL, someThread, &i);
    }

    printf("Message sent for all threads\n");
```

Приклад роботи програми:

```
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task1$ g++ -pthread 1.c -o task1
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task1$ ./task1
Thread 0 is starting
Thread 1 is starting
Thread 2 is starting
Thread 2 is waiting for message ...
Thread 3 is waiting for message ...
Thread 3 is starting
Thread 2 is waiting for message ...
Thread 4 is starting
Thread 4 is waiting for message ...
Thread 5 is waiting for message ...
Message sent for all threads
Thread 2 reseive the message ...
Thread 3 reseive the message ...
Thread 2 reseive the message ...
Thread 4 reseive the message ...
Thread 5 reseive the message ...
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task1$
```

На цьому рисунку ми бачимо, що програма виводить нам повідомлення про стан потоків. В кінцевому результаті всі 5 потоків отримують повідомлення.

Завдання 2:

У цій частині роботи потрібно було реалізувати спільно реалізовано динамічну структуру даних. Я реалізував це на прикладі стеку. У стеку є дві основні функції – push (додати елемент) і pop (видалити елемент).

У цій програмі створені три потоки, які спільно використовують стек і мають індекси 1-3. Числа, які вони записують в стек позначають кількома цифрами. Наприклад, 33 означає, що ці два перші числа записані третім потоком. А число 2 означає, що перше число записане другим потоком.

```

#include <stdio.h>
#include <pthread.h>
#include <math.h>

//Synchronized stack implementation
pthread_mutex_t mutex = PTHREAD_MUTEX_INITIALIZER;
int* stack;
int size;
int currentPos = 0;

void createStack(int s){
    size = s;
    stack = new int[size];
}

int push(int value) { // -1 if value doesn't pushed (stack is full)
    pthread_mutex_lock(&mutex);
    if (currentPos >= size) {
        pthread_mutex_unlock(&mutex);
        return -1;
    }
    stack[currentPos++] = value;
    pthread_mutex_unlock(&mutex);
}

int pop() { // -1 if stack is empty
    pthread_mutex_lock(&mutex);
    if (currentPos <= 0) {
        pthread_mutex_unlock(&mutex);
        return -1;
    }
    currentPos--;
    pthread_mutex_unlock(&mutex);
    return stack[currentPos];
}

int index = 0;
pthread_mutex_t i = PTHREAD_MUTEX_INITIALIZER;
int getIndex(){
    index++;
    return index;
}

void* threadFunc(void* p) {

    pthread_mutex_lock(&i);
    int value = getIndex();
    pthread_mutex_unlock(&i);

    int currentVal = value;
    for (int i = 1; i < 6; ++i){
        if (push(currentVal) != -1)
            printf("Pushed %i \n", currentVal);
        else
            printf("Stack is full!\n");
        currentVal = value *pow(10,i) + currentVal;
    }

    for (int i = 0; i < 6; ++i)
        if ((currentVal = pop()) != -1)
            printf("Pop %i \n", currentVal);
        else
            printf("Stack is empty!\n");
}

int main() {
    int THREAD_COUNT = 3;
    pthread_t threads[THREAD_COUNT];

    createStack(THREAD_COUNT * 5);

```

Приклад роботи програми:

```
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task2$ ./task2
Pushed 1
Pushed 2
Pushed 22
Pushed 222
Pushed 2222
Pushed 3
Pushed 33
Pushed 333
Pushed 3333
Pushed 33333
Pop 33333
Pop 3333
Pop 333
Pop 33
Pop 22222
Pop 2222
Pushed 11
Pushed 111
Pushed 22222
Pop 1111
Pop 111
Pop 222
Pop 22
Pop 11
Pop 3
Pushed 1111
Pushed 11111
Pop 11111
Pop 2
Pop 1
Stack is empty!
Stack is empty!
Stack is empty!
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task2$
```

З рисунку видно, що у стек спочатку додавалися елементи, а потім видалялися, в результаті чого стек став порожнім.

Завдання 3:

У цьому завданні потрібно було реалізувати блокування читання-записування з перевагою записування.

Дана програма створює три потоки, два з яких намагаються прочитати змінну someVal, а третій змінити значення цієї змінної. В даній програмі реалізовано механізм читання-записування з перевагою записування, тобто під час запису жоден потік не може працювати зі змінною, окрім записуючого.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>
#include <pthread.h>

pthread_rwlock_t rwlock = PTHREAD_RWLOCK_INITIALIZER;
int someVal = 0;

pthread_mutex_t indexMutex = PTHREAD_MUTEX_INITIALIZER;
int index = 0;
int getIndex(){
    index++;
    return index;
}

void* readThread(void* p) {
    pthread_mutex_lock(&indexMutex);
    int index = getIndex();
    pthread_mutex_unlock(&indexMutex);

    pthread_rwlock_rdlock(&rwlock);
    printf("Thread %i start read\n", index);
    usleep(500);
    printf("Thread %i value %i\n", index, someVal);
    pthread_rwlock_unlock(&rwlock);
}

void* writeThread(void* p){
    pthread_mutex_lock(&indexMutex);
    int index = getIndex();
    pthread_mutex_unlock(&indexMutex);

    pthread_rwlock_wrlock(&rwlock);
    printf("Thread %i write\n", index);
    usleep(500);
    someVal = index * 100;
    usleep(500);
    printf("Thread %i end write\n", index);
}
```

Приклад роботи програми:

```
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task3$ g++ -pthread 3.c -o task3
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task3$ ./task3
Thread 1 write
Thread 1 end write
Thread 2 start read
Thread 3 start read
Thread 2 value 100
Thread 3 value 100
vova@Lenovo:~/Study/OS/lab_6/task3$
```

Висновок: на цій лабораторній роботі я ознайомився з принципами міжпоточної взаємодії та навчився реалізовувати їх на практиці.